

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἑτησία δραχμῆς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'. — Τόμος 46ος

Ἀθῆναι, 24 Δεκεμβρίου 1938

Ἔτος 61ον. — Ἀριθ. 4

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

Ὁ Ἥλιος καὶ ὁ Ἰάκωβος κοιμόν-
ταν μαζί στὴν μικρὴ τους καμαρού-
λα, ὅταν ὁ μικρότερος πετάχτηκε ξα-
φνιασμένος καὶ ξύπνησε ἀπότομα καὶ
τὸν ἀδερφὸ του ποὺ ἦταν ξαπλωμέ-
νος δίπλα του.

— Τί ἔχεις ; ρώτησε ὁ Ἥλιος.

— Φοβάμαι, ψιθύρισε ὁ Ἰάκωβος.
Ἄκουσ τὰ βήματα ἀπέξω ἀπὸ τὸ
σπίτι μας;

— Νά, εἶναι ἓνα πλῆθος κόσμου.
Εἶναι ταξιδιώτες μὲ γκαμήλες φορ-
τωμένες πράγματα, κραθάνι δλόκλη-
ρο. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κλέφτες τό-
σοι πολλοί. Ἄλλωστε, δὲν τοὺς ἀκού-
σῃς ποὺ μιλοῦν δυνατὰ;

— Τί λένε ; Δὲν καταλαβαίνεις;

— Ὅχι, μὰ τώρα ποὺ ξεγρύπνησα
θὰ βγῶ ἔξω γιὰ νὰ ἰδῶ ποῦ πᾶνε.

— Πάρε με καὶ μένα μαζί σου.

Τὰ δυὸ παιδιά εἶχαν πῆσει νὰ κοι-
μηθοῦν μὲ τὰ ρούχα τους, σύμφωνα
μὲ τὴ συνήθεια τοῦ καιροῦ ἐκείνου,
ἔτσι λοιπὸν βγήκαν ἔξω δίχως νὰ χα-
σομερήσουν καὶ δίχως νὰ τοὺς ἀκού-
σουν οἱ γονεῖς τους ποὺ κοιμόνταν
σὲ διπλὰν δωμάτιο.

Ὁ Ἥλιος δεκαεσσάρων ἐτῶν ἦ-
ταν ἓνα ψηλὸ καὶ γερὸ ἀγόρι. Ὁ
Ἰάκωβος, δυὸ χρόνια μικρότερός του,
ἦταν λεπτοκαμωμένος, μὰ ὅταν ἔ-
βριαινε μὲ τὸν μεγάλον τοῦ ἀδερφοῦ δὲν
φοβόταν τίποτε.

Τρέχοντας ἔφθασαν τὸ καραθάνι,
δηλαδὴ τοὺς ὑπηρέτες ποὺ πῆγαιναν
τελευταῖοι συνοδεύοντας ἀρκετὰ καρ-
ρότσια φορτωμένα.

— Ποῦ πηγαίνετε ; ρώτησε ὁ Ἥ-
λιος.

— Στὴ Βηθλεέμ, εἶναι ἀκόμη πο-
λὺς δρόμος;

— Ὅχι, νὰ τὰ πρῶτα σπιτὰ τοῦ
χωριοῦ.

— Ἀλήθεια, τὸ ἄτρο ποὺ μᾶς
ὀδηγεῖ φαίνεται σὰν νὰ ἔχη σταμα-
τήσει.

Τὰ παιδιά σήκωσαν τὸ κεφάλι τους
καὶ εἶδαν πῶς τὸ φῶς ποὺ ἔκανε τὴ
νύχτα νὰ φαίνεται σὰν ἡμέρα δὲν
ἦταν ἀπ' τὸ φεγγάρι, μὰ ἀπὸ ἓνα
ἄστρο ποὺ λαμποκοποῦσε στὸν οὐρα-
νὸ πάνω ἀκριβῶς ἀπ' τὸ κεφάλι τους.
Ἐξαφνὰ τὸ ἄστρο σταμάτησε ὁλότε-
λα καὶ φάνηκε σὰν νὰ εἶχε καρ-

φωθεῖ πά'ω ἀπὸ μιὰ σπηλιά.

Οἱ ὑπηρέτες κατέβηκαν ἀπ' τὴς
γκαμήλες τους καὶ ρώτησαν ποῦ μπο-
ροῦσαν νὰ βροῦν νερὸ γιὰ νὰ πιοῦν
αὐτοὶ καὶ τὰ ζῶα τους.

Τὰ δυὸ παιδιά τοὺς ὀδήγησαν σὲ
μιὰ βρύση ὅπου δροσίστηκαν καὶ πό-
τισαν τὴς γκαμήλες τους. Ὑστερὰ ἡ

© ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ©

Μπροστὰ στὴ Φάτνη

συνομιλία συνεχίστηκε. Ο Ήλιος και ο Ίκωβος έμαθαν πώς οι πλούσιοι ταξιδιώτες έρχονταν από πολύ μακριά για να προσκυνήσουν τον Μεσσία, που από τόνον καιρό περίμεναν την γέννησή του. Ο Γάσπαρ, ο Μελχιόρ και ο Βαλτάσαρ ήταν σοφοί μεγάλοι, μάγοι ονομαστοί στη χώρα τους, όπου δλοι τους σέβονταν και τους αγαπούσαν. Στο ταξίδι τους υποχρεώθηκαν να περάσουν από την Γαλιλαία όπου βασιλευσε ο Ηρώδης και ο υπουλος και καταχθόνιος αυτός άρχοντας τους φιλοξένησε στο παλάτι του και τους είπε πώς στο γυρισμό τους περίμενε για να του πουν που ακριβώς βρίσκεται ο Μεσσίας, για να πάει κι αυτός να τον προσκυνήσει.

— Ω, πώς θα ήθελα να τον ιδώ κι εγώ! φώναξε ο Ίκωβος.

— Κι' εγώ το ίδιο, είπε ο Ήλιος, μα φαίνεται πως μόνον οι άρχοντες της γης έχουν το δικαίωμα να τον πλησιάσουν.

— Ποιός σάς το είπε αυτό; έκανε ένας βροχός που έρχόταν με άλλους μαζί. Εμείς είμαστε οι πρώτοι που τον προσκυνήσαμε κι' η ταπεινή μας προσφορά έγινε δεκτή πρόθυμα.

Τα δυο αδέρφια κοιτάχτηκαν ανήσυχα. Ήταν λοιπόν απαραίτητο να προσφέρουν δώρα στον Μεσσία για να μπορέσουν να πάν κοντά του και να τον προσκυνήσουν. Συζήτησαν σοβαρά μεταξύ τους σκαλίζοντας μέσα στα σκευοθήκες τους που κρέμονταν μ' ένα λουρίδι από τη ζώνη τους, μα δεν βγάλαν παρά μόνον μικροπράγματα χωρίς αξία. Τους ήρθαν κλάμματα, μα καθώς είχαν σκυμμένα τα κεφάλια τους, άκουσαν από ψηλά μια ουράνια μελωδία που έχυσε γαλήνη στην ψυχή τους. Τραγουδία γέμιζαν τον αέρα και τάλιγχα ακούγονταν καθαρά: «Δόξα εν ύψις τοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία».

— Την ευδοκία, την καλή προαίρεση την έχουμε και μεις! φώναξε ο Ήλιος. Ας ακολουθήσουμε τους μάγους ως την κατοικία του Μεσσία.

Συνέχισαν το δρόμο τους και στάθηκαν μπρός σε μια χαμηλή σπηλιά, όπου μ' έκπληξη τους είδαν να μπαίνουν μέσα στην στενή είσοδο τρεις πλουσιοντυμένοι άρχοντες, συνοδευμένοι από τους υπηρέτες τους, που κρατούσαν στα χέρια τους πλούσια σκευοθήκες γεμάτα με τα δώρα τα προωρισμένα για τον Χριστό.

Τα παιδιά περίμεναν, πρώτα να βγουν οι επίσημοι ξένοι κι' ύστερα χώθηκαν κι' αυτά δειλά-δειλά μέσα στο σταύλο, τον τόσο φτωχό και γυμνό που άπορούσε κανείς πώς ήταν

δυνατόν να ζουν άνθρωποι εκεί μέσα.

Ευδωδία λιθανισό και σμύρνας γέμιζε τον αέρα. Πολύτιμα πετράδια άστραφταν μέσα στα κιβώτια τα βάλμένα σε μιάν άκρη. Ο Ήλιος και ο Ίκωβος δεν τολμούσαν να προχωρήσουν.

— Έλ'ατε μέσα, παιδιά, είπε ο Ίωσήφ.

Και η Μαρία, δείχνοντας την φάτην τους έκανε:

— Να ο γιός μου. Κοιμάται.

Το παιδάκι ξύπνησε, τους χαμογέλασε και τους άπλωσε τα χεράκια του. Ο Ήλιος του πρόσφερε ένα χοντρό χαλίκι έλοστρόγγυλο και γυαλιστερό που το είχε μαζέψει από την άμμουδιά της λίμνης. Το μωρό το έπιασε σφιχτά και κοίταξε τον Ίκωβό σαν να ήθελε να τον ένθαρρύνει κι' αυτόν. Ο μικρός πήρε θάρρος και άνοιγοντας το χέρι έδειξε ένα κότσι. Μα και αυτό το δώρο έγινε με την ίδια προθυμία δεκτό.

Τότε τα δυο παιδιά γονάτισαν μπρός στον Θεό τους που τον έβλεπαν μωρό στη φάτην και αφού προσκύνησαν έφυγαν με σεβασμό.

Απ' έξω βρίσκονταν ακόμη οι μάγοι και η συνοδεία τους.

— Ένας υπηρέτης κάλεσε τα παιδιά.

— Τ'άφεντικά μου θέλουν να σάς μιλήσουν, τους είπε.

Τα ωδήγησαν μπρός στους μάγους που τα ρώτησαν:

— Εσείς που κατοικείτε στη Βηθλεέμ, είπε ο Μελχιόρ του μεγάλου, μήπως γνωρίζετε κανέναν δρόμο διαφορετικόν από εκείνον που πήραμε για να έρθουμε εδώ, ώστε να μπορέσουμε να γυρίσουμε στον τόπο μας χωρίς να περάσουμε από τα ίδια μέρη;

— Ο πατέρας μας είναι έμπορος, είπε ο Ήλιος, και κάθε χρόνο έρχεται στον τόπο σας για να πουλήσει υφάσματα. Δίχως άλλο θα ξέρη και κανέναν άλλο δρόμο συντομώτερο.

— Τρέξτε να του πείτε τι σάς είπαμε.

Τα παιδιά έτρεξαν στο σπίτι τους όπου οι γονείς τους είχαν ξυπνήσει και βρίσκονταν σε μεγάλη άνησυχία για την εξαφάνισή τους.

Ο Ζαχαρίας ο πατέρας τους δέχθηκε πρόθυμα να συνοδεύει τους ξένους ως τα μισά του δρόμου. Απ' αυτούς έμαθε ότι ο κρυφός σκοπός του Ηρώδη ήταν να μάθει που ακριβώς είχε γεννηθεί ο Μεσσίας για να βάλλη να τον σκοτώσουν. Μάταια όμως περίμενε την επιστροφή των μάγων. Χάρις στα δυο παιδιά της Βηθλεέμ τα σχέδια του τυράννου έναυάγησαν.

Marie de Bouvins

Γ. Τ.

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Χμ! είπε ο ξυρισμένος άνθρωπος, δίχως να δείχνει πως έπηρεάστηκε καθόλου από την κατακλιδία της έμιλίας του Χάρβεϋ. Δεν μπορώ να πω πως έχουμε και σε πολύ σπουδαία υπόληψη έναν άντρα η κι' ένα παιδί ακόμη που πέφτει από ένα τέτοιο βαπόρι μέσα σε μπουνάτσα κάλμα. Κι' ακόμη λιγώτερο, όταν λέει για δικαιολογία πως τόποι θε γιατί τον είχε πιάσει η θάλασσα.

— Για δικαιολογία! φώναξε ο Χάρβεϋ. Και νομίζετε πως έτσι έπιασα μέσα στο βρωμικάκιό σας, για γέλια;

— Δεν ξέρω πότε κάνεις κάτι για γέλια, νεαρέ μου, και πότε δεν το κάνεις κι' έτσι δεν μπορώ να πω τίποτε. Μ' αν βρισκόμουν στην δική σου ο θέση δεν θα έβριζα το καράβι που η Θεία Πρόνοια το έβαλε στο δρόμο σου για να σε σώσει. Πρωτα-πρωτα αυτό είναι βλασφημία. Κι' ύστερα είναι προσβολή και για μένα κι' εγώ είμαι ο Ντίσκο Τρούπ, ο καπετάνιος των «Εδω είμαστε»

από το Γκλώστερ; και δεν με ξέρεις καθώς φαίνεται.

— Δεν σάς ξέρω και ούτε με πολυσκοτίζει, είπε ο Χάρβεϋ. Βέβαια σάς ευχαριστώ που με σώσατε και γ'α δλα τ' άλλα, αυτό να λέγεται. Μα θέλω να σάς δώσω να καταλάβετε, πως όσο πιο γρήγορα με πάτε στη Νέα Υόρκη, τόσο καλύτερα θα πληρωθήτε.

— Σάν πώς, δηλαδή;

Ο Τρούπ σήκωσε το ένα από τα δασειά φρύδια του, και από κάτω φάνηκε ένα περίεργα γλυκό γαλάζιο μάτι.

— Με δολλάρια και με σέντς, είπε ο Χάρβεϋ χαμκρώνοντας για την έντύπωση που θα έκανε. Με δλόχρυσά δολλάρια και σέντς.

Έδωσε το χέρι στην τσέπη και φούσκωσε το στήθος του, όπως συνείθιζε πάντα όταν ήθελε να κάνει το σπουδαίο.

— Η πιο πετυχημένη δουλειά που κάνετε στη ζωή σας ήταν όταν με βγάλατε από τη θάλασσα, συνέχισε. Είμαι ο μοναχογιός του Χάρβεϋ Τσέυν!

— Ο πατέρας σου είναι πολύ τυχερός, είπε ξερά ο Ντίσκο.

— Κι' αν δεν το ξέρετε ποιός είναι ο Χάρβεϋ Τσέυν, τότε δεν θα ξέρετε και πολλά πράγματα—άκούστε με που σάς το λέω. Και τώρα κάνετε μεταβολή στη γολέττα σας και δρόμο.

Ο Χάρβεϋ είχε την ιδέα πως ο περισσότερος κόσμος σ' όλη την Αμερική δεν έκανε άλλη δουλειά παρά να συζητή για τα δολλάρια του πατέρα του και να τον φοβόταν για την περιουσία του.

— Μπορεί να κάνω και μπορεί και να μην κάνω. Χώσε λίγο παραμέσα το στομάχι σου, νεαρέ μου. Είναι γεμάτο με τα δικά μου τ'α φαγά.

Ο Χάρβεϋ άκουσε τον Ντάν, που τάχα κάτι έκανε κάτω από το κατάρτι της μετζάνας, να ξεσπάει στα γέλια και όλο το αίμα του του ανέβηκε στο κεφάλι.

— Όι σάς πληρώσω και γι' αυτό, είπε ο Χάρβεϋ. Και πότε φαντάζεσθε πως θα είμαστε στην Νέα Υόρκη;

— Δεν έχω καμιά δουλειά στη Νέα Υόρκη, ούτε και στη Βοστώνη. Ίσως να αντικρύσουμε το Ήστερν Πόιντ κατά τα μισά του Σεπτεμβρίου και τότε ο πατέρας σου—που λυπάμαι πολύ που δεν έχω ίσαμε τώρα ακούσει να γίνεται λόγος για δαύτον—αν θέλη ής μου δώση δέκα δολλάρια ύστερα απ' όλες τις ρητορείες σου. Αν δεν μου δώση πάλι, τίποτε, δεν πειράζει.

— Δέκα δολλάρια! Τι λέτε καλέ, για κοίτα εδώ!

Ο Χάρβεϋ έχωσε το χέρι του στην τσέπη για να βγάλει το μάτσο τα χαρτονομίσματα. Μα δεν βγάλε παρά μόνο ένα κουτί τσιγάρα, μουσκεμένο από τη θάλασσα.

— Αυτό απαγορεύεται κι' είναι κακό και για τα πλεμόνια. Πέτα το στη θάλασσα, νεαρέ μου, και μην το ξαναδοκιμάσης.

— Μ' έκλεψαν! φώναξε ο Χάρβεϋ με θυμό.

— Τότε λοιπόν θα περιμένουμε ώσπου να ξαναϊδής τον μπαμπά σου για να μου δώσης την πληρωμή μου, ή;

— Έκατόν τριάντα τέσσερα δολλάρια! μου έκλεψαν όλα! φώναξε ο Χάρβεϋ ψάχνοντας όλες τις τσέπες του με μανία.

Τα άδρα χαρακτηριστικά του γέρο Τρούπ πήραν μια πολύ περίεργη έκφραση.

— Και τί τα θέλεις εσύ στην ηλικία σου εκατόν τριάντα τέσσερα δολλάρια, νεαρέ μου;

— Ήταν ένα μέρος από τα χρήματα που μου δίνουν για τα μικρά μου έξοδα κάθε μήνα.

Αυτή η απάντηση φαντάστηκε ο Χάρβεϋ πως θα ήταν σωστός καταπέλτης για τον συνομιλητή του, και ήταν—άλλα από έντελώς διαφορετική άποψη.

— Ω, εκατόν τριάντα τέσσερα δολλάρια για τα μικρά του έξοδα μονάχα—και για ένα μήνα μάλιστα. Δεν μου λές, δεν θυμάσαι να σκούνησες πουθενά την ώρα που έπεφτες απ' το βαπόρι, ή; Να χτύπησες το κεφάλι σου επάνω σε καμιά από τις ξεθυμάστρες να πούμε. Ο γέρο-Χάρβεϋ του «Λεβάντε»—ο Τρούπ έμοιαζε σαν να μιλούσε με τον έαυτό του—είχε σκοντάψει επάνω σ' έ-

να σωρό από σκοινιά και χτύπησε το κεφάλι του επάνω στο μεγάλο κατάρτι—γενναίο χτύπημα! Τρεις βδομάδες αργότερα ο γέρο-Χάρβεϋ έλεγε καλά και σώνει πως ο «Λεβάντε» ήταν καταδικαστικό του λαθρεμπορίου και κήρυξε τον πόλεμο σ' όλα τα ψαράδικα της περιοχής. Ήρεις τί του έκαναν: Τον ράψανε μέσα σ' ένα σακκούλι απ' όπου έβγαине μόνο το κεφάλι του και τα χέρια του και τον αφήσανε έτσι για όλο το ρέστο του ταξιδιού. Τώρα βρίσκεται στο σπίτι του στο Έσσεξ και παίζει με κουκλόπανα.

Ο Χάρβεϋ άφριζε από τη λύσσα του μα ο Τρούπ έαχαλούθησε με τον ίδιο παρηγορητικό τόνο:

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

4

Ο Γιαννάκης τη γνώρισε άμέσως. Ποιά άλλη μπορούσε να είναι από τη Νεοάϊδα την Καλοκυρά; Κι' έπεσε μπροστά της γονατιστός και της είπε:

— Σας θέλω να γιατρέψετε τη μητέρα μου που είναι άρρωστη. Κάμετέ μου αυτή τη χάρη, κυρία!...

— Τη μητέρα σου δεν μπορώ να τη γιατρέψω εγώ, αποκρίθηκε η Καλοκυρά. Μόνο συ θα τη γιατρέψης, αν κάνης ό,τι θα σου πω.

— Αχ, πητε μου, κυρία! φώναξε ο Γιαννάκης. Ό,τι κι' αν είναι θα το κάνω.

— Άκουσε, μικρέ μου. Θα φύγης τώρα άμέσως και θα π'ας σ' εκείνο το βουνό που φαίνεται απ' αυτό το παράθυρο. Εκεί, ψηλά, στην κορφή του, θα βρεις το βοτάνι της ζωής. Θα φέρης μια ρίζα της μητέρας σου να βυζάει το χυμό, και στη στιγμή θα γίνη καλά.

— Πηγαίνω! Μα όσο θα λείπω, ποιός θα κοιτάει την άρρωστη μητέρα μου; Κι' αν στο γυρισμό τη βρω πεθαμμένη;

— Έννοια σου, παιδί μου. Τίποτε δεν θα λείψη της μητέρας σου όσο θα λείψης, για να της φέρης το βοτάνι της ζωής. Και στο γυρισμό σου θα τη βρεις όπως την αφήνεις τώρα.

— Ναί, μα πώς θα γνωρίσω το βοτάνι της ζωής ανάμεσα στα τόσα που θαχ στην κορφή του βουνού;

— Θα ιδής το γιατρό που το φυλάει. Θα το πής πως σ' έστειλα εγώ κι' εκείνος θα σου δώση μια ρίζα να τη φέρης στη μητέρα σου.

— Εὐχαριστῶ, κυρία. Πηγαίνω
— Στάσου! πρέπει νὰ σοῦ πῶ καὶ τοῦτο. Θὰ κάμης μεγάλους κό-
πους καὶ θὰ περάσῃς πολλοὺς κινδύνους ὥς νάνεβῃς στὴν κορφὴ τοῦ βου-
νοῦ. Θὰ σοῦ χρειασθῇ θάρρος κι' ὑπομονή.

— Τὸ φαντάζομαι, κυρία! μὰ θὰ ἔχω ὅσο θάρρος κι' ὑπομονὴ χρειά-
ζεται γιὰ νὰ φτάσω στὸ σκοπὸ μου καὶ νὰ γίνῃ καλὰ ἡ μητέρα μου.

Ὁ Γιαννάκης πῆρε τότε ἕνα σακκούλι, ἔβαλε μέσα ἕνα ψωμί, τὸ φορ-
τώθηκε, ἀποχαιρέτησε μὲ κλάματα καὶ φιλιά τὴ μητέρα του, ὑποκλίθηκε
μπροστὰ στὴν Καλοκυρά, κι' ἔφυγε.

Ἡ Καλοκυρά κοίταξε χαμογελώντας τὸ ἐφτάχρονο ἀγοράκι, ποὺ χω-
ρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμὸ, ἔφευγε νάνεβῃ στὸ ἀπείρητο ἐκεῖνο βουνό.
Πόσοι μεγάλοι, ποὺ δοκίμασαν νὰ τὸ κάμουν, ἐχάθηκαν! . .

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΔΙΑΒΑΣΑ κάποτε σ' ἕνα ξέ-
νο περιοδικὸ ἕνα ὥραϊο ἄρ-
θρο γιὰ τὴν προέλευσιν τοῦ
Χριστουγεννιάτικου Δέντρου.

Διαδόθηκε στὴν Εὐρώπῃ, καὶ σ' ὅλο
τὸν χριστιανικὸ κόσμον, ἀπὸ βορρ-
ῆς εἰς ὤρεας κι' ἐξαιτίας τοῦ ἀκόλου-
θου περιστατικοῦ. Κάποτε, βορεινοὶ
στρατιῶτες σ' ἐκστρατεία—Σουηδοί;
Νορβηγοί; Δανοί; δὲν θυμῶμαι πιά—
βρέθηκαν μέσα σ' ἕνα χιονισμένο δά-
σος ἀπὸ ἔλατα. Ἦταν Χριστοῦγεννα.
Καὶ τὴ νύχτα, γιὰ νὰ γιορτάσουν, ἔ-
δεσαν κερὰ ἢ δαδιά στὰ χα-
μηλὰ κλαδιά μερικῶν ἀπὸ ἐ-
κεῖνα τὰ δέντρα, καὶ τᾶναψαν.
Αὐτὸ τοὺς ἄρεσε, τὸ θυμολύ-
σαν—καὶ ὅταν βέβαια πολλὴ
πονητικὴ κι' ὑποβλητικὴ—κι'
ὅταν τελείωσαν ἡ ἐκστρατεία
καὶ γύρισαν στὰ σπίτια τους,
ἤθελαν νὰ γιορτάσουν μὲ τὸν
ἴδιον τρόπο τὰ Χριστοῦγεννα.
Ἐκοῦσαν ἀπὸ τὸ πιδ κοντινὸ
δάσος ἕνα μικρὸ ἔλατο, τὸ
ἑστηκὸν στὴ μέσῃ τῆς σάλλας,
τὸ στόλιζαν μὲ μπαλλίσες ἀ-
πὸ μπαμπάκι γιὰ νὰ φαίνεται
σὰ χιονισμένο—τὸ ἀληθινὸ
χιόνι ἔλυνε, βλέπετε, στὴ ζέ-
στη τοῦ σπιτιοῦ—τὸ στόλιζαν
καὶ μὲ ἀναμμένα κερὰκια, κι'
ἐνόμιζαν ἔτσι πὼς ξανάκαναν
τὰ καλοθύμηντα ἐκεῖνα Χρι-
στοῦγεννα τῆς ἐκστρατείας
μέσα στὸ χιονισμένο δάσος
τῶν ἐλάτων.

Ἀλλὰ οἱ στρατιῶτες ἦταν
ἀπὸ διάφορες πόλεις. Σ' ὅλες
αὐτές, ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ
σπίτια, τὸ καινούργιο ἔθιμον
πέρασε καὶ στᾶλλα. Ἐπειτα
πέρασε καὶ στὰ γειτονικά
Κράτη, ἔπειτα σὲ μακρινότε-
ρα, καὶ σιγά-σιγά διαδόθηκε
παντοῦ. Ἐννοεῖται πὼς μὲ

τὸν καιρὸ, τὸ πρωτόγονο ἔθιμον ἐξελί-
χθηκε καὶ τελειοποιήθηκε. Κι' ἀφ' ὅ-
του σκέφθηκαν νὰ κρεμοῦν στὰ κατὰ
σιόλιστο καὶ φωταγωγημένο δέντρο,
ἀληθινὸ ἢ τεχνητό, καὶ τὰ χριστου-
γεννιάτικα δῶρα—κουκλές, τρομπέ-
τες, ἀλογάκια, σπιτάκια, —αὐτὸ ἔγινε
ἡ μεγάλη χαρὰ τῶν παιδιῶν Σήμερα
δὲν κάνουν Δέντρο, παρὰ μόνο σχε-
δὸν τὰ σπίτια ποὺ ἔχουν παιδιὰ—γιὰ
τὰ παιδιὰ.

Αὐτὰ διάβασα κάποτε στὸ ξένο
περιοδικό. Οἱ ἀρχές τῶν ἐθίμων εἴ-
ναι πάντα σκοτεινές κι' ἀμφίβολες,
ἀλλ' αὐτὴ τοῦ Δέντρου μοῦ φαίνεται
πολὺ πιθανή. Καὶ θυμοῦμαι τώρα καὶ
τὴ δική μου χαρὰ τὴν πρώτη φορὰ
ποὺ εἶδα, σ' ἕν' ἀθηναϊκὸ σπίτι, ὅταν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΙΟ ΒΡΕΦΟΣ
Εἰκόνα τοῦ ΡΑΦΑΗΛ

ἦμουν φοιτητής, ἕνα λαμπρὸ Χριστου-
γεννιάτικο Δέντρο, ὅπου ὑπῆρχε κρε-
μασμένο δῶρο καὶ γιὰ μένα. Ἐκεῖνο
τὸν καιρὸ, σ' ἐλάχιστα σπίτια ἔκαναν,
καὶ μόνο σχεδὸν σὲ σπίτια ξένων—
Γάλλων, Ἰταλῶν, Γερμανῶν καὶ κα-
θεξῆς. (Καὶ τὸ σπίτι ποὺ εἶδα τότε
τὸ πρῶτο Δέντρο ἦταν γερμανικό).
Οἱ Ἀθηναῖοι ἐδίσταζαν ἀκόμα νὰ
μ ε τ α φ υ τ ε ὕ σ ο υ ν (κυριολεκτι-
κὰ πιά ἀφοῦ ἐπρόκειτο γιὰ δέντρο)
τὸ ξενικό, τὸ φράγκικο ἔθιμον. Καὶ
πρέπει νὰ ἦταν πολὺ γενναῖοι κείνοι
ποὺ ἔκαμαν τὴν ἀρχή, γιὰτὶ οἱ πα-
τριῶτες ἐχθρεύονταν πολὺ τὰ ξενικά
καὶ κατηγοροῦσαν γι' ἀπάτριδες καὶ
γιὰ μισέλληγες ἐκείνους ποὺ ἤθελαν
νὰ τὰ εἰσαγάγουν. Ἡ κατακραυγὴ μάλ-
ιστα ἐναντίον τοῦ Χριστουγεννιάτι-
κου Δέντρου, τὰ πρῶτα χρόνια ποὺ
ἄρχισε νὰ διαδίδεται, ἦταν μεγάλη.
Ὁ Ἀγγελος Βλάχος, ὁ ἐπιφανὴς λό-
γιος, ἀπὸ τοὺς θιασώτες κι' αὐτὸς τῶν
ἀγνῶν ἑλληνικῶν ἐθίμων, τῶν πα-
τρίων, ἔγραφε τότε σ' ἕνα χρι-
στογεννιάτικο χρονογράφημα, πὼς
τὰ δυστυχισμένα τραπέζια ποὺ τὰ
τροποῦσαν γιὰ νὰ φωτέψουν τὸ Δέν-
τρο, ἄφιναν κρυγές πόνου καὶ δια-
μχυτρίας γιὰ τὴν ἐπιδρομὴ αὐτὴ τοῦ
φραγκισμοῦ. . .

Ἀλλὰ ὁ θόρυβος, ὁ κάπως ἀστεῖος
ἐκπάσας σὲ λίγο. Τὸ ἔθιμον,
ὅσο φράγκικο κι' ἂν ἦταν ἡ-
ταν ὥραϊο, κι' ἐπικράτησε
καὶ στὴν Ἑλλάδα ὅπως παν-
τοῦ. Σήμερα, ὅχι μόνο στὴν
Ἀθήνα, ἀλλὰ καὶ σὲ μεγάλες
ἐπαρχιακὲς πόλεις, καὶ σὲ μι-
κρές ἀκόμα, πολλὰ, πλεῖστα
σπίτια κάνουν Δέντρο. Γι'
αὐτὸ καὶ στᾶνθοπωλεῖα μας
πουλοῦν τὴς παραμονὲς με-
γάλα κλαδιά ἀπὸ ἔλατα, καὶ
στὰ μαγαζιά τῆς πολυτελείας
χαριτωμένα τεχνητὰ δέν-
τράκια μὲ τὰ στολίδια τους,
ἢ στολίδια χωριστά. Ἐπει-
δὴ ὅμως ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες
κάνουμε τὰ δῶρα μας ὅχι
τὰ Χριστοῦγεννα παρὰ τὴν
Πρωτοχρονιά—δὲν τὰ φέρνει
στὰ παιδιὰ ὁ Χριστοῦλης ἢ ὁ
bonhomme Noël, παρὰ ὁ
Ἀγ-Βασίλης—καὶ τὸ Δέντρο
μας εἶναι μᾶλλον Πρωτο-
χρονιάτικο. Στὰ περισσότερα
σπίτια τὸ κάνουν μιά ἀπὸ
τὴς γιορτινὲς ἡμέρες ποὺ με-
σολαβοῦν μετὰ Χριστοῦγέν-
νων καὶ Πρωτοχρονιάς. Λοι-
πὸν, καλὲς γιορτές, καὶ τοῦ
χρόνου.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐκλείσε καλὰ τὴν πόρτα καὶ ξα-
πλώθηκε στὸ κρεβάτι τοῦ ἔτσι ντυ-
μένος ὅπως ἦταν· μόνον τὰ παπού-
τσια τοῦ ἔβγαλε. Οὐτε τὸ κατάλαβε
κἂν ὅτι δὲν εἶχε νὰ σκεπαστῇ. Θυ-
μόταν ποὺ βρισκόταν ἡ κουβέρτα τοῦ
κι' αὐτὸ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ
νὰ τὸν ζεστάνῃ. Μιά νύ-
χτα περνάει εὐκολὰ καὶ
πολλές βραδυές τὴς πέρα-
σε ἔτσι ὅταν ἦταν στρα-
τιώτης.

Καὶ ἐνῶ ὁ κύρ Πέτρος
κοιμόταν ἔχοντας τὴν συ-
νειδησὴν τοῦ ἥσυχου, ἡ μι-
κρὴ ἐγκάθερκτη κοιμό-
ταν κι' ἐκεῖνη κάτω ἀπὸ
τὸ ζεστὸ τῆς σκέπασμα
ὅπως ἴσως ποτὲ στὴ ζωὴ
τῆς. Καὶ θέλει ρώτημα;
Μέσα στὰ δέκα χρόνια
τῆς ζωῆς τῆς ἡμικρῆ Γυ-
φτοπούλα κομόταν ὅπου
τύχη, στὴν ἀγκαλιά τῆς
μητέρας τῆς, ὅσο εἶχε μη-
τέρα, μέσα στὸ ἀμάξι ἢ
ἐπάνω στὴ ράχη κανενὸς
μουλαριοῦ, ὅταν βρίσκον-
ταν σὲ ὁδοπορία, ἐπάνω
σὲ κανένα σωρὸ ἄχυρα ἢ
κουρέλια, ἢ χέρτο, ἢ ἐ-
πάνω στὸ γυμνὸ χῶμα·
καὶ πιδ συχνὰ ἔξω στὸ ὕ-
παιθρον παρὰ μέσα σὲ
σπίτι. Γιὰ τοῦτο καὶ ἡ
καλοπέραση ἐκείνης τῆς
νύχτας ἔφερεν ἐπὶ τὴν μικρὴ
Γυφτοπούλα μιά γλυκύτα-
τη νάρκη καὶ τὴν ἔκανε
νὰ βρῖσκη στὸν ὕπνον μιά
εὐχαρίστηση, ποὺ δὲν τὴν
εἶχε γνωρίσει ποτὲ τῆς
πρίν. Δὲν εἶχε φάει τίπο-
τε γιὰτὶ δὲν εἶχε καλὰ-κα-
λὰ ξεριζώσει τὰ δαυκιά
καὶ τὴν τασάκωσε ὁ ἀγρο-
φύλακας· ἔτσι δὲν πρόφτα-
σε νὰ τὰ δοκιμάσῃ. Μὰ
στὴν ἡλικία αὐτὴν ὁ ὕπνος τὰ νικάει
ὅλα, κι' ὕστερα δὲν ἦταν δὲ καὶ ἡ
πρῶτη φορὰ ποὺ ἡ Γυφτοπούλα θὰ
κοιμόταν νηστική.

Τὸ πρῶτ', ὅταν ξύπνησε ὁ κύρ-Πέ-
τρος, στὴν ἀρχὴ ἀπόρησε βλέποντας
πὼς εἶχε κοιμηθῇ μὲ τὰ ροῦχα τοῦ·
μὰ ἀμέσως ὕστερα θυμήθηκε καὶ πῆ-
δωσε ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ γιὰ νὰ
πάῃ νὰ ἱδῇ τὴν φυλακισμένην. Ἀφοῦ
πλύθηκε λοιπὸν καὶ τίναξε καλὰ τὰ
ροῦχα τοῦ βγήκε ἀπὸ τὴν κρεβατο-

κάμαρά του, κρατώντας τὰ παπού-
τσια του. Δὲν ἐπέτρεπε στὸν ἑαυτὸ
τοῦ νὰ βγῇ ἔξω μὲ ἀγυάλιστα παπού-
τσια, οὔτε κἂν γιὰ νὰ πάῃ νὰ βγάλῃ
ἀπὸ τὴν φυλακὴ τῆς γυφτοπούλα.

Καθὼς λοιπὸν ἀγωνιζόταν τρίβον-
τάς τα πότε μὲ τὸ ἕνα τοῦ τὸ χέρι

«Ἡ Μαρία πῆρε τὸ ντέφι τῆς καὶ ἄρχισε νὰ χορεύῃ
καὶ ἡ Ἐμορφία χτυποῦσε παλαμῆκια».

καὶ πότε μὲ τὸ ἄλλο, φάνηκε ἡ Ἐ-
μορφία ποὺ κατέβηκε στὴν σκάλα
πεταχτὴ σὰν πουλάκι.

— Ἀ, ὁ πατέρας! φώναξε γεμάτη
χαρὰ, καὶ τρέχοντας ἔπεσε στὴν ἀγ-
καλιὰ τοῦ. Καλὴμέρα, πατέρα. Κοι-
μήθηκες καλὰ; Ἀπὸ τώρα γυαλίζεις
τὰ παπούτσια σου; Ὁ γιὸς τῶρα
ἀμέσως;

— Ναι, παιδί μου, ἔχω δουλειά,
πρέπει νὰ βγῶ.

— Δὲν θὰ βγῇς ὅμως πρίν πῆγῃς τὸ

γάλα σου, φώναξε ἡ κυρὰ Μαρία. Δὲν
κάνει νὰ βγῇς νηστικός, γιὰ μέν, θὰ
σὲ πειράξῃ τὸ στομάχι σου. Κι' ἔπει-
τα ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Βάλε, Μόρφω
μου, τὸ πατέρα σου.

Ὁ κύρ Πέτρος κάθησε στὸ τραπέ-
ζι χωρὶς ἀντίρρηση. Δὲν τοῦ κακο-
φαίνονταν ν' ἀναβάλῃ γιὰ λίγην ὥρα
τὴν ἐπίσκεψή του στὴ γυφτοπούλα,
γιατὶ καθὼς θὰ θυμᾶσθε, δὲν ἀποχω-
ρίσθηκαν καὶ τόσο φιλικὰ. Τὴν εἶχε

μεταχειρισθῇ κάπως ἀπό-
τομα καὶ ναὶ μὲν αὐτὸς
εἶχε δίκιο, μὰ ἐκεῖνη ἴσως
νὰ εἶχε πάθος ἐναντίον
τοῦ. Ὁ κύρ Πέτρος δὲν
κρατοῦσε κακία τῆς γυ-
φτοπούλας γιὰ τὴς πληγές
ποὺ τοῦ εἶχε δώσει μὲ τὰ
νύχια τῆς καὶ μὲ τὰ δόν-
τια τῆς· μὰ ἂν θυμᾶσθε
πάλι κατὰ πάνω τοῦ καὶ
δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ καμ-
μιὰ ἀκρόαση στὰ λόγια
τοῦ; Τί θάκανε τότε; Ὁ
ἀναγκαζόταν νὰ ὀδηγήσῃ
τὴν μικρὴ κλέφτρα στὴν
Ἀστυνομία κι' ἐκεῖ δὲ
πιά! Τί θὰ γινόταν ἡ μι-
κρὴ ἐκεῖ πέρα; Βέβαια
σὲ τέτοια μέρη δὲν μαθαί-
νουν τὰ κορίτσια ἀνατρο-
φή, ἀπεναντίας μάλιστα.

Ἡ Μόρφω ἔβαλε ἐπάνω
στὸ τραπέζι ἕνα κουπάκι
γεμάτο ἀχνιστὸ γάλα, ποὺ
ἡ εὐωδία τοῦ γέμισε ὅλο
τὸ δωμάτιον.

Μὰ ὁ ἀγροφύλακας δὲν
κουνηθήκε. Καθόταν συλ-
λογισμένος.

— Ἐλα δὲ, Πέτρο μου,
τί κάθουσαι ἔτσι; εἶπε ἡ
γυρὰ μητέρα τοῦ. Σήκω
καὶ θὰ σοῦ κρυώσῃ τὸ γά-
λα σου.

Ὁ κύρ Πέτρος σηκώ-
θηκε, πῆγε στὸ τραπέζι
καὶ κάθησε ἐπὶ τῆς θέσης τοῦ.
Ἐκοῦσε τὸ ψωμί τοῦ μπου-
κιῆς, τὴς ἔρριψε στὸ φλυ-
τζάνι καὶ ἄρχισε νὰ τρώῃ
ἀργὰ-ἀργὰ κάνοντας τάχα

ὅτι πότε ἐπαίρνε ἕνα κομμάτι ζάχαρη,
πότε ὅτι ἔρριχνε κι' ἄλλο γάλα στὸ
φλυτζάνι. Κι' αὐτὸ τὸ ἔκανε γιὰ ν'
ἀναγκάσῃ τὴν μητέρα τοῦ νὰ χάσῃ
τὴν ὑπομονή τῆς γιὰτὶ ἦταν στενό-
χωρη γυναίκα καὶ δὲν τῆς ἄρεσε νὰ
βλέπῃ καμμιὰ δουλειὰ νὰ παρατρα-
δάῃ.

— Ἐ, γιόκα μου, εἶπε στὸ τέλος
ἡ κυρὰ Μαρία, νὰ μὴ βροκαθῇς, χα-
ρὰ στὴν ὁρεξή σου· κι' ὕστερα μοῦ
ἔλεγε πὼς βιάζεσαι. Μιά χαρὰ εἶσα

νά σε βλέπω κανείς, μόνο που δεν μπορώ να καθήσω, γιατί οι δουλειές του σπιτιού με φωνάζουν. Άς πάω λοιπόν. Μόρφω μου, μέλις δ πατέρας σου πηγή το γάλα του, μου το φέρνης το κουπάκι του, νάχης την ευχή μου.

Εύχης μόλις βγήκε η κυρά Μαρία για να πάη στο μαγειριό, δ κύρ-Πέτρος άδειασε μονομιάς το κουπάκι του, και κάνοντας νόημα στην κόρη του τής είπε σιγά :

— Σσος, πήγαινε το κουπάκι

στη γιαγιά σου κι' έλα πίσω γρήγορα. Θά σε πάρω μαζί μου. Μα μην τής πής τίποτε, το στόμα σου κλειδί.

Τά παιδιά άγαθούν το μυστήριο: έτσι η Έμορφία πήγε άμέσως το κουπάκι στη γιαγιά της και γύρισε πίσω καταχαρούμενη γιατί κατάλαβε πως έμελλε να κάνουν κάτι τι κρυφό απ' τη γιαγιά της, που δεν θά ήταν κακό ωστόσο, αφού το γνώριζε δ πατέρας της. Όταν ήρθε πάλι μέσα βρήκε τον πατέρα της να καπνίζει να

γεμίση ένα άλλο κουπάκι που το είχε βγάλει από τον μπουφέ.

— Σσος ! έκανε δ κύρ Πέτρος, στην κόρη του κι' έβαλε το δάχτυλο στο στόμα κοιτάζοντας κατά τη μεριά του μαγειριού.

— Σσος ! έκανε κι' η Μορφούλα, επαναλαμβάνοντας τη χειρονομία του πατέρα της.

Ο κύρ Πέτρος άνοιξε την πόρτα και βγήκε έξω στο δρόμο και η Μορφούλα βγήκε μαζί του.

(Ακολουθεί) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΖΗΤΙΑΝΑ

Μέσα στο κρύο, μέσ' στην παγωνιά Κάποια γριά ζητιάνη, πορν' τυμένη Όλο κουρέλια, κεί σε μιὰ γωνιά Κάθεται, μιὰ βοήθεια περιμένει.

Περνούν πολλοί διαβάτες απ' εκεί Κι' όμως, ποτέ, κανείς δεν την κοιτάει, Περνούν γοργά, γιατί είναι βιαστικοί Και δεν άκουνε κείνο που ζητάει.

Ενύχτωσε κι' ελάμα η γριά Στη σκοτεινή γωνιά της καθισμένη Δέρνεται από τον ασπασμο βοριά Και την μικρή βοήθεια περιμένει

Μ' αλλοίμονο, το άλλο πρωινό Στην ίδια την γωνιά της καθισμένη Την βρήκαν με το χέρι ανοιχτό —Κάτι διαβάτες—κρύα, πεθαμένη, Πρόμαχος της Έλευθερίας [Β]

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Όταν άρχισε το γλυκό, καμπανολάλημα ήταν νύχτα ακόμα. Στόν ουρανό τρεμόσβυναν μερικά άστέρια, σάν καν-τιλίνα, που το λάδι τους κοντεύει να σωθί, σύμβολα μιας ζωής που χάνεται και σβέται πιά. Ένα από τ' άστρα έλαμπε περισσότερο από τ' άλλα: έως να ήταν το άστρο των μάγων. Και ξανάρχονται στη θύμησή μου τα λόγια, που χιτές τραγουδούσες, δροσερές παιδικές φωνές : «... άστρο λαμπρό τούς οδηγεί, χωρίς να λείψη ώνα...»

Ω, μάγοι ! πώς σάς ζηλεύω ! πώς θάθελα νάμουν κι' εγώ μαζί σας όταν ξεκινήσατε από τη μακρινή πατρίδα σας για τη μικρή Βηθελέμ, έχοντας μόνο, οδηγητή στη μακρινή σας πορεία το λαμπρό έκείνο άστρο !

Και σάς, ταπεινοί βοσκόι, που πρω-τοι μάθατε από το στόμα ενός άγγε-λου τη μεγάλη είδηση τόν έρχομό του Θεού στη γή, πόσο σάς ζηλεύω ! πώς θάθελα νάμουν κι' εγώ ένας από σάς, νάμουν μαζί σας τη χειμωνιάτικη κείνη νύχτα, που άκούσατε τη γλυκειά φωνή τών άγγέλων ν' άντηχί, πάνω από τη κοιμισμένη πλάση, σ' έναν ύμνο στο Θεό, ν' άκούσαν τα θεϊά εκείνο «Δόξα εν ύψιστοις Θεώ...»

Προχωρούμε προς την έκκλησιά από τούς έρημους δρόμους της κοιμισμένης άκόμα πόλης. Από τις χαραμάδες τών

παραθυρόφυλλων μερικών σπιτιών μπο-ρείς να δής μιὰ δέσμη άχτίδων να ξε-χύνεται.

Φθάνουμε πιά στην έκκλησιά. Οι πολ-υέλαιοι ρίχνουν ολόγυρά τους το εκ-τυφλωτικό τους φώς και το φώς τών αναρίθμητων κεριών δίνει ένα παράξε-νο χρώμα στα χαρούμενα πρόσωπα. Ο-λόκληρη η έκκλησιά άντηχεί από τη φωνή τών ψαλτάδων. Κι' εκεί στην εί-κόνα, δ μικρός Χριστός, καθώς Τόν κρατά στην άγκαλιά Της ή Θεία μητέ-ρα Του, φαίνεται να χαμογελά στους ανθρώπους, που ήρθαν να γιορτάσουν τη γέννησή Του.

«Άσπρος Γλάρος [Γ]

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Τί όμορφη πού είναι μιὰ την άλλη-θεια ή θάλασσα ! Αιτή ή άπέραντη τροφοδότρα πού σκλαβώνει τόσες καρ-διές, πού τις κατακτά, πού τις κάνει μόνο δικές της, και πού δέν πονά κα-νένα στην ώρα του θυμού της ;

Μπορείς νά κάνης άλλωδώς παρά νά την θαυμάζης ; Μπορείς νά καταπνί-ξης μέσ στην καρδιά σου, αυτό το αϊ-σθημα τού θαυμασμού, και τής αγά-πης, πού έχεις άπέναντί της ; μπορείς; όχι ! Σου είναι άδύνατον.

Όσο και κακό και νά σούκανε ή θά-λασσα, έσύ θά την αγαπάς. Είναι μιὰ μάγισσα πού σέ τραβά, μιὰ φοβερή σκλαβότρα πού σέ μαγνητίζει όλη ώρα με τις αιώνιες αλλαγές της, πού την κάνουν τόσο ωραία.

Όποιος λέγει θάλασσα έννοεί πολλά. Η λέξη θάλασσα σου φέρνει στο νού μιάν άπέραντη έκταση, πού παθαί-νει αλλαγές άτέλειωτες, σέ κάθε λεπτό της ώρας, σέ κάθε στιγμή !

Έχει πού την βλέπεις ήρεμη και γλυ-κειά, πού θαρρείς πώς σου χαμογελάει, με τά τόσο χαδιάρικα φλοισβήματα πού κάνουν τά γλυκά κυματάκια της, αλλά-ζει ξαφνικά όπι. . . άγριεύει. . . και. . . Οί μήνες, τά χρόνια, οί αιώνες, όλα θά περάσουν. Μα έσύ. . . θάλασσα, θά μείνης πάντα ή ίδια: Τ' άνεξήγητο μυ-στήριο !

Μιανία Σορέλλι [Γ]

Μά όμως ή θάλασσα δέν είναι πάν-τοτε ή ίδια. Υπάρχουν στιγμές πού είναι στις καλές της. Και τότε . . . εί-ναι αληθινό πανόραμα όταν την έχεις μπρός σου.

Ήσυχη και ήρεμη, κυλά τά κύματά της, πάνω στην άμμουδιά, ενώ αυτά πάν να ξεψυχίσουν μέσα σ' ένα γλυκό ψι-θύρισμα.

Άσπρος άφρός πού μοιάζει με δαν-τέλλα, τά περικυκλώνει, ενώ αυτά μοιά-ζουν με νυφούλες τού γυαλού, πού φο-ρούν τά γιορτινά του.

Καραβάκια με λευκά πανιά την δια-σχίζουν τότε, την ώραία μας τη θά-λασσα, τη μάννα τών ναυτικών μας. Κι' ενώ ό ήλιος είν' έτοιμος νά βουτή-ξη τών πύρινο δίσκου του μέσ στα νερά της, σύννεφα αϊθήρια, και άπυλά, ρο-δίζουνε τη δύση . .

Τό χρώμα αυτό το ρόδινο, κι' απαλό, πού άφισε από πίσω του, ό μέγας ά-στέρας, διασκορπίστηκε παντού, κι' έ-βαψε και τη θάλασσα, μέσ στις άνταύ-γιες τού ουρανού τόδω.

Κι' όταν κάθεται στί' άκρογιάλι, και την θωράς — όταν βεβαίως είναι στις καλές της — ό νους σου πετάει. . . τα-ξιδεύει κι' αυτός. . . πλέκεται σέ φαν-ταστικές εικόνες. . . τρέχει από πίσω, από τρελλές σκιές, πού περνούν σάν σύγνεφα απ' έμπρός σου, και πού σου αριστούνουν ένα σωρό πρόσωπα άγνω-στα για σένα. . . αλλά πού είναι τά πρόσωπα πού μόνον ή φαντασία σου μπορεί νά πλάσσει. . .

Και τότε ή σειρά σου φαίνεται στε-νόχωρη. . . Τά βουνά, κι' οί λόγγοι πού σέ περικυκλώνουν σου πιέζουν την ψυ-χή. Δέν θέλεις πιά, παρά ν' άντιγκύ-ξης θάλασσα, και μόνο θάλασσα. . .

Ενώ αυτή, είναι εκείνη πού σου προ-ξενεί πολλά καλά, είναι πάλι ή ίδια, ή δόλια αυτή άπαρηγότρια πού σέ τραβάει σέ κείνην, και δέν σ' άφίνει πιά !

Θάλασσα ! Τί άνεξήγητο μυστήριο. Μεγάλοι άνδρες προσπάθησαν νά σου βρούν κάποια λύση. . . Μά. . . ποτέ κανείς δέν τό κατόρθωσε. . . Κι' ούτε θά τό κατορθώσι ποτέ.

Ποτέ κανείς δέν θά μάθι τι κρύβεις μέσ στο βυθό σου. . . και τί έχεις μέσ στην άπέραντη άγκαλιά σου. . .

Οί μήνες, τά χρόνια, οί αιώνες, όλα θά περάσουν. Μα έσύ. . . θάλασσα, θά μείνης πάντα ή ίδια: Τ' άνεξήγητο μυ-στήριο !

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο διδάσκαλος.—Ποιός είναι ό μέλ-λων τού ρήματος φρονεύω ;

Ο μαθητής.—Μπαίνω φυλακή.

Μελαγχολική Ύπαρξις

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αθήναι 42 δδδς Εδριπίδου
την 20 Δεκεμβρίου 1938

ΚΑΛΑ ΣΑΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, παιδιά μου. Με ύβεια και χαρά νά γιορτάσετε τη μεγάλη γιορτή, κι' ή χάρη τού γεννηθέν-τος Χριστού νά σάς φωτίξη πάντα στο κα-λό, για νά γίνετε μιὰ μέρα καλοί άνθρω-ποι, χρήσιμοι στον έαυτό σας, στην οικο-γένειά σας, στην κοινωνία και προπάντων στην Πατρίδα. Και τού χρόνου, καλά μου παιδιά !

Πολλοί, πάρα πολλοί άνανέωσαν κι' αυ-τή την έδόξα. Άρκετοί απ' αυτούς μου έκαμαν και ξεπαθώματα. Είμαι πολύ ευ-χαριστημένη και τούς ευχαριστώ απ' την καρδιά μου. Στους άλλους θυμίζω τις προ-θεσμίες και τούς περιμένω.

Έκμας καλά, Μάκη, πού μπήκες και στην κίνηση, μοιούτι και ού άργησες άρ-κετά. Με χαρά σου έέκρινα τού ψευδώνυ-μο. Τό κομμάτι σου θά τό διαβάσω με τη σειρά του και, αν τό βρω καλό, θά τό δη-μοσιεύσω στη Σελίδα Συνεργασίας, χωρίς να πληρώσης τίποτα. Μόνο τά έκρινόμε-να κομμάτια δημοσιεύω, και πάντα δωρεάν.

Βλέπω με χαρά, Παναή Βασιλίσα, πώς κρατείς την ύπόθεσή σου. Ευχαριστώ πολ-λύ για τό ξεπαθώμα. Ένέγραφα τη νέα μου φίλη και έέκρινα τού ψευδώνυμο. Έλ-πίζω νά μου έγγράψης και πολλές άλλες, αφού δ καλός σας γυναικάς χης με σύστη-σε στις μαθήτριες με τόσο θερμά λόγια.

Τά έλαβα δλα, Αδολά. Όχι, δυστυ-χώς, τά γράμματα τών παιδιών μου δέ μπορώ νά τά φυλάω επ' άπειρον : ένα-δυό χρόνια κι' έπειτα, με μεγάλη λύπη μου τά κάλω. Μά για φαντάσου, 60 τώρα χρό-νια, πόσα θά έχω ! Θά ήθελα δλακρο-σπίτι. Ναι, δ Κεμ, πού διακρίνεται σήμε-ρα ως γελοιογράφος στο Λονδίνο, είναι δ παλιός μου φίλος Κ. Β. Μαραγκός, με τό ψευδώνυμο Νεϊλος από την Άλεξάνδρεια. Σέ μένα έστειλε τις πρώτες του γελοιογρα-φίες κι' εγώ τόν ένθάρρυνα νά έπιδωθί. Μά δέν είναι ό μόνος. Μήπως από μένα δέν βγήκαν κι' ό Στάμ-Στάμ, κι' ό Βώττης, κι' ό μεγάλος σήμερα στο Παρίσι Γαλάνης ;

Αγνούλα, αυτό, καθώς θά είδες, σου έ-νέκρινα. Χαίρω πού είσαι τώρα καλή κι' άπορρίπτεις νά λάδης πιά ένεργό μέρος στην κίνηση, στη θέση τού άδελφού σου. Τό παλιό σου ψευδώνυμο ήταν, αλήθεια, «άρχατζον», μά κι' ελληνικό, εθνικό, πα-τριωτικό. Κι' έμένα μέρζουν αυτά τά ψευδώνυμα. Άλλη φορά τά πατριωτικά έπλεόναζαν. Κι' αυτό φαίνεται και στο γράμμα τού Κ. Βενικαρέλη πού δημοσίευσε στο προηγούμενο.

Βασιλεύ Αήρ, σου ένέκρινα τό νέο σου ψευδώνυμο πού δέν θά τό άλλαξης ποτέ γιατί κατάλαβες πώς δέν είναι καλό νά λ-λάζουν τά ψευδώνυμα τους τά Διαπλάσο-πυλα. Είδα και τη Στατιστική τών κοι-ματιών τής Σελίδας κατά τό 1938. Τό έ-ξάγόμενο είναι πώς δημοσιεύθηκαν 158 κομμάτια, 72 άγοριών και 86 κοριτσιών.

Μά και τό Δοξασμένο Άκρωτήρι μου στέλνει σήμερα μιὰ Στατιστική κομματιών, πού οί αριθμοί της όμως δέν συμφωνούν. Γικίτ' κατ' αυτήν δημοσιεύθηκαν κομμάτια έν 61φ 161, 75 άπό άγόρια, 88 από κορίτσια και 1 μικτό. Ποιό είναι τώρα ό σωστός αριθμός ; — Όπως ήποτε λεπτομερέστερη είναι ή Στατιστική τού Α. Α. γιατί άνα-φέρει και όνόματα. Έτσι βλέπουμε πώς απ' όλους περισσότερο διακρίθηκε ή Ίσις με 7 κομμάτια, κι' έπειτα δ Ίλιος δ στα-

τιστικός με 8. Με τη διαφορά πώς ή Ίσις έχει 4 Α και 3 Β, έφ' τό Δοξασμένο Άκρωτήρι 1 Α και 7 Β. (Τάλλα πού μου γράφει, καθώς και τη Στατιστική τού Με-λέαρου, θά τάναφέρω στο έρχόμενο.

Παλιόσε, νά είσαι πρέπει νά γράφεται τού ψευδώνυμό σου, μ' ένα λάβδα και με γιώτα. Όπως και παλιόσε και παλιός κτλ. Πολλοί αυτά τά γράφουν με ήτα, από τό «παλιός», πού τρέπει τάχα τό αι σέ ήτα. . . δυογγραμμένον. Άλλά είτε από «παλιός» παράγεται, είτε από τό Ιταλι-κό, είτε από τις παλιότερες πού φορεί, δ «παλιόσε» θέλει με γιώτα. Γικίτ' νά γί-νι «μεταβίβασις» συνδρομής πού θά δυσκό-λευε τό γράψιμό μου. Σέ τέτοια περίπτω-ση, μπορεί δ γραμμένο νά έξακολουθήζη νά λαβαίνει τό φυλλάδιο ως τη λήξη της συνδρομής του, κι' αυτές νά τό δίνι σ' ό-ποιον θέλει.

Χαίρω πολύ για τη γνωριμία, Τούρα, κι' ευχαριστώ την Καταιγίδα πού σου έ-νέπνευσε την αγάπη της. Ναι, είναι πολ-λές Διαπλάσοπυλες στο Άρσάκειο τού Ψυχικού και θάχης έκλεκτή συντροφιά κι' ευχαρίστη άπασχόληση, αφού σκοπεύς νά λαβαίνης μέρος στη διαπλάσιακή κίνηση και στο Σύλλο, ο πού ήρύεται τώρα. Έλ-πίζω νά μου γράψης συχνά.

Άλεξάνδρε Φίλιππου, με χαρά διά-βασα τό γράμμα σου και σου ένέκρινα τό ψευδώνυμό σου. Σιγά-σιγά θά μάθης και τόν μηχανισμό τών Άσκησεων για νά λα-βαίνης μέρος και σ' αυτόν τόν ευχάριστο κι' ωφέλιμο Διαγωνισμό. Περιμένω και τό έκτενέστερο γράμμα σου Χαίρετισμούς στον άδελφό σου πού «μάφνης χωρίς νά μάψη-ση», αφού και τώρα, πού τό φυλλάδιό μου έρχεται στον ομα σου, άνυπομονεί νά τό λάδεις δυο και ού.

Έμμα Μόρελαν, τό ίδιο ευχαριστή-θηκαν από τη γνωριμία σου κι' όλοι όσους έγνώρισες στο γράψιμό μου και σ' ευχαρι-στούν για όσα γράφεις. Ό Κ. Φαίδων έτυ-χε νά λείπει εκείνη την ώρα, δέν είναι ό-μως καθόλου «άόρατος και άπροσπέλα-στος». Όταν έανάρθης, νά τόν ζητήσης και θά τόν είδης, με χαρή πολύ κι' αυτός νά σέ γνωρίση. Έκτός από τούς «Θαλα-σολούκους» πού είδες, τώρα πρόσβλεται στον κινηματογράφο κι' ό «Τόν Σωγερ». Τόν είδες ; Μού είπαν πώς είναι πολύ ώραία ταινία.

Φίλοσοφε, θά είδες την έγκριση τού ψευδώνυμού σου. Η λύπη σου για τό τέ-λος τών μυθιστορημάτων τού 1938 θά δ-ποχώρησε βέβαια στη χαρά για την αρχή τών νέων. Έλπίζω νά μου γράψης συχνά και περιμένω και τό κομμάτι σου για τη Σελίδα.

Κι' εγώ, Άγνοια, δέν παραδέχομαι πώς τό Κακό είναι άναγκαίο για την άρ-μονία τού κόσμου και για νά εξαίρεται τό Καλό. Ό κόσμος θά ήταν τό ίδιο άρμονι-κός και χωρίς τό Κακό, όπτε τό Καλό έ-χει ανάγκη από έξερση. Τό μόνο βέβαιο είναι πώς τό Κακό υπάρχει και, δυστυχώς, είναι άναπόφευκτο. Έμείς πρέπει νά τό άποφύγουμε, νά τό άποτραπίζόμαστε και νά τό τιμωρούμε. Γι' αυτό κι' οί συγγρα-φείς μας τό παρουσιάζουν συχνά πρής ά-ποτροπισμό κι' άποφυγή. Πολύ ώραία αυ-τά πού μου γράφεις για τά μαθήματά σου και την πατρίδα σου.

Τό καλύτερο Δώρο τής Πρωτοχρο-νιάς είναι ό Τόμος «Διαπλάσεως» τού 1938

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε άνα-νέωται, αν δέν συνοδεύεται από τό δικαίωμα, άρ. 10.—Τά έγκρινόμενα ή άνανεούμενα ίσχύουν άς την 30 Νοεμβρίου 1939. Όσα συνοδεύονται από Α άνήκουν σέ άγόρια, και όια από Κ, σέ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα : Φιλόσοφος, κ. (ι;). Μικρός Καλλιτέχνης, ά. (ΝΑ). Γε-λαστός Άντιπλοίαρχος, ά. (ΔΓ). Γαλα-νόλευκη Έπτάλοφος, κ. [ΕΚ]. Πολική Άρκτος, κ. (ΚΑ). Μάρτσια Μόρνευ, κ. (ΔΚ). Ξανθή Σειρήνα, κ. (ΓΜ). Κυριαρ-χος τού Διαπλάσιόκοσμου, ά. (. . .). Παριζιάνικο Χαμίνι, ά. (ΠΠ). Άλκη Δόξας, ά. (ΔΑΠ). Νάρκισσος, ά. (ΝΣ). Ρεζεντά, κ. (ΖΖ). Σιγή, κ. (ΜΝ). Βό-ρειος Πόλος, ά. (ΝΧ). Κατεπάνος, ά. (ΔΙ). Σείραμς, κ. (ΣΑ). Ταχυδρόμος τής Λυών, ά. (ΔΔ). Τουλίπα, κ. (ΑΚ). Νεαρός Διπλωμάτης, ά. (ΔΚ).

Άνανεώσεις Ψευδωνύμων : Τσα-ρεβίτς, ά. Μουσελέν, κ. Σιδιρούν Κρά-νος, ά. Λευκή Καμέλια, κ. Γαλανομά-τα, κ. Σίεφεν, κ. Μαύρο Ρόδο, ά. Βορ-κούλα τού Νείλου, κ. Γκάλικ, ά. Ευ-πνητήρι, ά. Κεφαλλονίτικο Άκρογιάλι, κ. Άσπρος Γλάρος, ά. Έπιππος Τα-χυδρόμος, ά. Έρμίνια, κ. Μαριέλ Νι-τούς, κ. Νεφέλη, κ. Βαλεντίνο, ά. Αμ-φιτρώων, ά. Ριγολέττος, ά.

Η Διάπλασις άσάφεται τούς φίλους της : Δωδωναίον (θά είδες την έγκριση τού ψευδώνυμού σου) λυσόχαρτο έστειλα ευχαριστώ πού θα συνεχίσης τό ξεπαθώ-μα) Βασιλέα Αήρ (έλαβα τη Συλλογή σου και τό κομμάτι σου, πού θά τό διαβά-σω με τη σειρά του και θά σου πώ) Κυ-κλαμιάν (ευχαριστώ για την άνανέωση και τις ευχές) Μά με γαίτ στο νέο σπίτι συμμο-ρφώθηκα) Τάσσιν Ι. Τζαμτζήν (με μεγά-λη λύπη μαθαίνω τό θάνατο τής καλής σου μητέρας, ό Θεός, παιδί μου, άς σέ πα-ρηγορήση στο μεγάλο αυτό δυστύχημα) καταγίνου και μαζί μου, είναι κι' αυτό μιὰ παρηγοριά ευχαριστώ για την άνανέω-ση) Παρατηρητήν (καλά δλ' αυτά, αλλά ξενόγλωσσες Άγγέλλες δέν δέχονται, γι' αυ-τό έκείνην σου την έθμοσίευσά ελληνι-κά) Άσπρο Κουνέλακι (ευχαριστώ για τό ξεπαθώμα και περιμένω νά μου άναγ-γείλεις κι' άλλο) Κικήν Α. Βασιλάκου (ευχαριστώ πολύ για την άνανέωση και τό ξεπαθώμα περιμένω) Ίδιον (ευχαριστώ για την άνανέωση και τά καλά λόγια) Ω, κι' εγώ είμαι ένθουσιασμένη από σένα ά-φού μάγαπες τόσο πολύ τό φυλλάδιο τής Α.Σ. τό στέλνω στο Ρέθυμνο) Ριγιντινί (λυσόχαρτο έστειλα κανείς καλά πού λα-βαίνεις τώρα μέρος σ' όλους τούς Διαγω-νισμούς περιμένω) Σίφουνας [δ κ. Πα-παδόπουλος σ' ευχαριστεί πολύ τό λάθος, είδες, διορθώθηκε τά κομμάτια σου περι-μένουν τη σειρά τους) Φώτων Μίχα (τό όρατο σου διήγημα δημοσιεύθηκε στο πρώ-το τού Δεκεμβρίου περιμένω κι' άλλα) Τέρον τού Μορηά (με χαρά σέ δέχομαι, νες μου φίλε, και σ' ευχαριστώ για τά κα-λά λόγια) τά Μικρά Μυστικά έξαντλήθη-καν, κι' έπειδή τό Τυπογραφείο έχει αυτόν τόν καιρό πολλές έργασίες, δέν μου παρέ-δωσά ακόμα τά νέα πού παρήγγειλα) Γλα-σεμην (είχε πιά έγκριθεί, αλλά δέν παι-ράζει Μικράν Καλλιτέχνηδα, Γελαστόν Άντιπλοίαρχον, Νικολαίαν Μισοιάνι, Δούκα Ουπλιγναντό, Άγεννήν Άνρί-ταν, Τρισεύγεννη, Δοξασμένο Άκρω-τήρι, Μεγαλοπολίτισσαν, Σγουρό, Α. και Ντίαν Τσοπανέλη κτλ. κτλ.)

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 15 Δεκεμβρίου θάπαντήσω στο έρχόμενο.

